



# GŁOS POLSKI

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

**PRENUMERATA:**

Miesięcznie Mk. 6.50. Kwartalnie Mk. 16.50. Za odnośnienie dopłaca się 50 fen. miesięcznie.  
Prenumerata przez pocztę miesięcznie Mk. 6.50. Kwartalnie 19.50.  
Cena numeru pojedynczego 30 fen.

Redakcja i Administracja w Łodzi:  
Piotrkowska 106. Telefon 199.  
Telefon w Warszawie 609.

**OGŁOSZENIA:**

Zwyczajne: 75 fen. za wiersz petitowy jednoszpaltowy (na stronie sześć szpalt).  
Drobne: 12 fen. za wiersz, najmniej 1.20 Mk.  
Nadesłane: przed tekstem 2.50 Mk., w tekście 3 Mk., po tekście 1.80 fen. za wiersz petitowy (str. 4 szp.)  
Nekrologi: 1.25 Mk. za wiersz petitowy (str. 4 szp.)



4-ta loteria klasowa na

## Inwalidów Wojennych

40,000 losów, 20,000 wygranych i 1 premia  
na sumę **4 miliony, 462 tysiące marek**  
Główna wygrana 350,000 marek.

Cena losu w każdej klasie 28 marek, 1/2 losu 14 marek, 1/4 losu 7 marek, 1/8 losu 3 marek 50 fen.

Ciągnięcie 1-ej klasy 10 i 12 lipca r. b.

Reprezentant na Łódź: J. Zółtowski Piotrkowska nr. 81.

## Sprawa Polski w odpowiedzi ententy.

**Sprawa Polski.**

Paryż, 20 czerwca. (P. A. T.). Havas. Paragraf odpowiedzi ententy odnoszący się do Polski opiewa: Co się tyczy sprawy uregulowania wschodniej granicy niemieckiej należy ustalić 2 główne zasady: Pierwszą, że mocarstwa sprzymierzone i zjednoczone stają wobec specjalnego obowiązku korzystania z swego zwycięstwa w celu zwrócenia narodowi polskiemu niepodległości, której go pozbawiono przeszło sto lat temu. Ograbienie to było jednym z największych bezprawii, jakie zapisały dzieje, zbrodnią, która przez swoje wspomnienia i wyniki zatrzymała przez długi czas życie polityczne. Wielka część kontygentu europejskiego zagrabiona z zachodnich prowincji Polski była dla Prus jednym z głównych środków, na którym zbudowały swoją potęgę militarną. Konieczność utrzymania tych prowincji w surowym poddaństwie wypaczyła całe życie polityczne z początku Prus a potem całych Niemiec. Pierwszym obowiązkiem sojuszników jest naprawienie tej krzywdy. Obowiązek ten głosili oni bez przerwy podczas całej wojny nawet w dniach, które mogły się zdawać komuś, że perspektywy ostatecznego sukcesu były jaknajbardziej oddalone. Teraz gdy odniesiono zwycięstwo można dopiąć celu, jaki sobie wytknięto. Wskreszenie Polski przyjął już z własnego popędu rząd rosyjski. Ziszczenie tego jest zapewnione przez program mocarstw centralnych.

Drugą zasadą proklamowaną przez sojuszników, formalnie przyjętą przez Niemcy, jest to, że będą zwrócone odbudowanej Polsce okolice dziś zamieszkałe przez ludność niezaprzeczalnie polską. Oto zasady, którymi powodowali się państwa sprzymierzone, ustalając granice wschodnie i na nich to ściśle oparto warunki pokojowe.

**Kwestja Poznańskiego i Prus Zachodnich.**

Paryż, 20 czerwca. (P. A. T.). Havas. Paragraf odnoszący się do Poznańskiego i Prus zachodnich opiewa: W częściach wschodnich dawnego Królestwa pruskiego, tworzących obecnie część pruskiej prowincji z Ks. Poznańskiego i Prus Zachodnich zastosowanie zasady 2-aj (podanej w paragrafie odnoszącym się do Polski) nieco modyfikuje zastosowanie zasady pierwszej. W chwili rozbioru te okolice polskie były zamieszkałe przez większość polską z wyjątkiem niektórych miast i pewnych okręgów do których osadnicy niemieccy napłynęli. Obszar ten był całkiem polski pod względem języka i uczuć. Gdyby mocarstwa sprzymierzone i zjednoczone zastosowały z całą surowością prawo sprawiedliwości dziejowej toby było usprawiedliwione oddanie Polsce prawie w całości tych dwóch prowincji.

W istocie jednak mocarstwa sprzymierzone i zjednoczone tego nie uczyniły. Umyślnie wyłączały one ewindykację ściśle ugraniczoną na prawie histo-

rycznym, ponieważ chciały uniknąć nawet pozoru niesprawiedliwości i pozostawiły niemcom dzielnicę dotykającą obszaru niemieckiego, gdzie niezaprzeczalnie przeważa żywioł niemiecki. Coprawda są pewne strefy częstokroć bardzo oddalone od granicy niemieckiej jak na przykład Bydgoszcz, w których niemcy stanowią większość. Niepodobna byłoby jednak wyznaczyć granicy, która przylączając do Polski obszary okalające czysto polskie, jednak pozostawiły te strefy niemcom. Trzeba aby ta lub owa strona zgoła się na pewne ofiary.

Jeżeli się raz uzna te zasady, to nie powinno być wątpliwości, która ze stron ma mieć pierwszeństwo. Jakkolwiek liczebność Niemców w tych stronach, to jednak liczba Polaków w tym interesowanych jest większa. Pozostawienie tych okolic Niemcom byłoby poświęceniem większości na rzecz mniejszości.

Pozatem należy przypomnieć, jakimi to metodami Niemcy w danych okolicach wytworzyli sobie przewagę. Osadnicy niemieccy, przybysze niemieccy, przyszedłszy Niemcy nie przyszli jedynie wskutek działań naturalnych. Obecność ich jest następstwem bezpośrednim polityki uprawianej przez rząd pruski, który korzystał ze swoich ogromnych źródeł, aby wywłaszczyć ludność tubyleczą i zastąpić ją narodowościowo i językowo ludnością niemiecką. Rząd ten stosował to jeszcze w przeddzień wojny i to z wyjątkową surowością, tak że wywołało ono protesty nawet w samych Niemczech. Zgodzić się na to, że tego rodzaju polityka może nadać siłę prawa do jakiegokolwiek kraju, znaczyłoby dawać zachętę i premję za czyn jaknajskrawszej niesprawiedliwości i naciśku. Choć uniknąć wszelkiej możliwości niesprawiedliwości mocarstwa sprzymierzone i zjednoczone hażały ponownie troskliwie zbadać granice wschodnie i niemiecko-polskie. Badania te pociągnęły za sobą pewne zmiany w szczegółach, aby bardziej uzgodnić granice z linią demarkacyjną etnograficzną. Zmiany te będą miały ten skutek, że zmniejszą w całości liczbę Niemców przylączonych do Polski. W szczególności mocarstwa sprzymierzone i zjednoczone postanowiły trzymać się ściśle granic historycznych między Pomorzem, a Prusami zachodnimi tak, ażeby nie przylczyć do Polski w tych stronach żadnych części Rzeczypospolitej polskiej. Nie jest rzeczą pewną, czy te zmiany pociągną za sobą w praktyce poprawę stosunków, a być nawet może, że trzymanie się ściślejszej linii etnicznej może wywołać niedogodność miejscowe.

**Kwestja Gdańska.**

Paryż, 20 czerwca. (PAT) Havas. Paragraf odpowiedzi ententy odnoszący się do Gdańska brzmi: Nota niemiecka powiada, że rząd niemiecki musi odrzucić

mać swoje żądanie, ażeby Gdańsk i jego okolice były pozostawione państwu niemieckiemu. — Ten sposób przemawiania zdaje się wskazywać na pewne nieświadomośćie sobie rzeczywistego stanu rzeczy.

Rozwiązanie jakie zaproponowano dla Gdańska, zostało rozpatrzone z najsumienniejszą troskliwością i uświelił ono charakter jaki miasto Gdańsk miało w przeciągu wieków od chwili, w której przemocą i wbrew woli swoich mieszkańców było zaanektowane przez państwo pruskie. Ludność Gdańska jest i była oddawna o znacznej większości niemieckiej i właśnie to jest przyczyną, że nie proponuje się wcielenia go do Polski. — Jednakowoż Gdańsk, który był miastem hanzeatyckim, znajdował się podobnie jak i wiele innych miast hanzeatyckich poza granicami politycznymi Niemiec i należał do Polski. Podczas tych stuleci korzystał z szerokiej niezawisłości lokalnej i cieszył się wielką pomyślnością. Gdańsk odtąd znajdzie się w sytuacji podobnej do tej, jaką zajmował przez tyle wieków.

Interesy gospodarcze Gdańska i Polski są jedne i te same. Gdańsk największy port Wisły z natury rzeczy musi mieć stosunki jaknajściślejsze w Polsce. Zagrabienie przez Niemcy Prus Zachodnich łącznie z Gdańskiem pozbawiło Polskę bezpośredniego dostępu do morza, do którego miała prawo. Mocarstwa sprzymierzone i zjednoczone proponują aby zwrócono Polsce ten bezpośredni dostęp. Nie wystarczy, ażeby Polska otrzymała prawo posługiwania się portami niemieckimi. Ta część wybrzeża która jest Polska, jakkolwiek była i jest małą musi być Polsce zwróconą.

Polska domaga się siuszuje, aby rząd i rozwój portu, który jest jedynym jej wylotem na morze znajdowała się w ręką polskim i ważne połączenie między Polską a tym portem nie było poddane żadnej władzy obcej tak, ażeby pod tym względem, który jest jednym z najważniejszych dla narodowego życia Polski była ona traktowana narówni z innymi państwami Europy.

**Kwestja Prus Wschodnich.**

Paryż, 20 czerwca. (P. A. T.). Havas. Paragraf odpowiedzi ententy, odnoszący się do Prus Wschodnich opiewa:

Rząd niemiecki powiada, że nie może przyjąć rozwiązania, któreby Prusy Wschodnie oddzielało od reszty Niemiec.

Trzeba więc przypomnieć, że przez kilka wieków Prusy Wschodnie w rzeczywistości były tak ściśle oddzielone, iż w żadnym momencie aż do roku 1866 nie były one naprawdę objęte granicami politycznymi Niemiec. Dziejopisarze niemieccy uznawali zawsze, że Prusy Wschodnie nie są krajem o pochodzeniu niemieckim, lecz raczej kolonią niemiecką.

Bez wątpienia byłoby wygodniej dla Niemiec, gdyby ten kraj wydarto siłą niemiecką niemieckiemu, pierwotnym jego mieszkańcom miał bezpośrednią styczność z prawdziwymi Niemcami. Ale wygoda Niemiec nie jest dostateczną przyczyną usprawiedliwiająca dalszy ciąg roszarpań i rozkawałkowania innego narodu. Poza-tem interesy odnośnie do Niemców zamie-

szkujących Prusy Wschodnie, a których liczba nie dochodzi do 2 milionów, nie dający uzasadnić ich lądowego połączenia z Niemcami, są o wiele mniej żywotne, niż interesy całego narodu polskiego w sprawie bezpośredniego dostępu do morza. Poważna część handlu Prus Wschodnich z resztą Niemiec odbywa się drogą morską. Dla życia handlowego tej prowincji nie wiele będzie znaczyło, że Prusy Zachodnie zwrócą się Polsce, natomiast dla Polski jest rzeczą istotną mieć połączenie bezpośrednie i nieprzerwane z Gdańskiem i resztą wybrzeża za pomocą kolei żelaznych pozostających całkowicie pod kontrolą państwa polskiego.

Niedogodności, jakie nastąpić mogą nowe granice dla Prus Wschodnich, są takie, że można je pominąć w porównaniu z tymi, któreby pociągnęły dla Polski wszelkie inne rozwiązanie sprawy. Co więcej ważność kolei, łączącej Prusy Wschodnie z Niemcami uznano w całej pełni w traktacie i włączono do niego odpowiedni artykuł. Artykuł ten był jak najstaranniej zrewidowany i zapewnia jak najzupełniej to, że nie będą czynione żadne przeszkody w komunikacji po przez terytorjum polskie.

Trudno zrozumieć zarzuty, przytoczone przez Niemców przeciw plebiscytowi, który ma się odbyć w pewnych okolicach Prus Wschodnich. Według wszelkich danych istotnie w okręgu olsztyńskim jest znaczna większość Polaków. W przeciwieństwie do tego nota niemiecka utrzymuje, że okolica ta nie jest zamieszkała przez ludność niezaprzeczalnie polską i podsuwa myśl, jakoby Polacy tamtejsi nie chcieli być odłączeni od Niemiec. Ale właśnie dlatego, czy mogą być jakies wątpliwości co do sympatii politycznej mieszkańców, mocarstwa sprzymierzone i zjednoczone postanowiły urządzić plebiscyt w tych stronach. Tam gdzie ciężkie ludności nie jest wątpliwe, plebiscyt nie jest konieczny, a właśnie tam gdzie istnieje możliwość tego, jest potrzebny.

Ze zdziwieniem stwierdza się, że Niemcy w tej samej chwili, kiedy utrzymują, że przyjęli zasadę swobodnego rozporządzania się narodów, nie chcą przyjąć najwidoczniej środków do zastosowania tej zasady.

## Walki wojsk polskich.

Komunikat naczelnego sztabu generalnego.  
z d. 20 czerwca.  
Front galicyjsko-wołyński.

Generalny atak ukraiński na linje Mieczyszców—Brzeżany—Dryszców odparła 3 dywizja legionów z wielkimi dla nieprzyjaciela stratami. Na południe od Brodów nieprzyjaciel w dalszym ciągu ostrzeliwał pozycje nasze z dział dalekonośnych. Na Wołyniu Kołki, które przeszło były zajęte przez uzbrojone bandy chłopskie zostały z powrotem przez oddziały nasze odzyskane.

**Front poleski.**

Nad Jasiolą wzmożona działalność artylerji nieprzyjacielskiej.

**Front litewsko-białoruski.**

Bez zmiany.

W zast. szefa sztabu generalnego Haller pułk.

**Komunikat polski (Poznańskie).**

Komunikat głównego dowództwa z dnia 20 czerwca.

**Grupa północna**

Na odcinku kujawskim i nad Dolną Notecią odparto w kilku miejscach patroli niemieckie. Krażkowo i Zduny niepraj-

jaćiel obrzucili minami. Wieczorem artylerja niemiecka ostrzeliwała nasze pozycje między Rudą a Zamościem. Na Paterrek przez całą noc silny ogień kulomiotów. Zręstał spokój.

**Grupa zachodnia:**

Ożywiona działalność wywiadowcza nieprzyjaciela pod Kamionną na odcinku leszczyńskim. Zręstał prócz zwykłej strzelaniny spokój.

**Grupa południowa:**

Żołędnice nieprzyjacieli obrzucili minami. Zręstał ni nowego.

Wrocławski, general-podporucznik szef sztabu.

**Podpiszą, czy nie podpiszą?**

**Opinia prasy berlińskiej.**

Berlin, 20 czerwca. (PAT) Cała niemal prasa berlińska obstaje przytem, aby na ultimatum ententy nie zgodzić się. — Powszechne jest zdanie, że ani hr. Brockdorf ani Scheideman nie będą mogli warunków ententy podpisać. Lżenie całego narodu niemieckiego, jakiego dopatrują się w piśmie Clemenceau utrudnia stanowisko niezawisłych socjalistów, zmierzających do zawarcia pokoju. „Berliner Tageblatt“ i „Kreutz Zeitung“ zgodne są w tym, że przedłożone ultimatum jest niemożliwe do przyjęcia. „Vorwärts“ jest zdania, że niemieckie zgromadzenie narodowe wypowie się większością przeciw podpisaniu warunków. Gdyby tak było istotnie, to ostateczna decyzja, która by zarazem zapowiedziała dalszą wojnę, musiałaby zapasć w drodze głosowania ludowego. Oprócz niezawisłych socjalistów, za podpisaniem pokoju oświadczają się także skrajni nacjonalisci, gdyż po ewentualnych zajęciach wywołanych przez niezawisłych socjalistów i komunistów, spodziewają się ostrej reakcji przeciw socjalistom i liberalom. Niebezpieczeństwo to uznają w całej pełni przywódcy socjalistów.

„Vossische Zeitung“ twierdzi, że o piśmie Clemenceau dodanym do odpowiedzi ententy trudno jest mówić bez oburzenia. Początek tego pisma nie różni się od artykułu jakiegoś podszywającego go pisma. Prędzej czy później, narody wystąpią przeciw autorom warunków. W podobnym duchu mówi także „Deutsche Tages Zeitung“ i „Börsen courier“.

Berlin, 20 czerwca (PAT) Radjo pozn. Organ niezawisłych socjalistów „Freiheit“ oświadcza się za podpisaniem warunków ententy. Zdaniem tego pisma, niemy nie mają innego wyjścia. Nawet w kołach prawicowych socjalistów, mnożą się głosy, że rząd, który dotąd kierował polityką zagraniczną, powinien ponosić zupełną odpowiedzialność za obecną decyzję. — Głosowania nie będzie można zarządzić z powodu zbyt krótkiego czasu.

„Republic“ jest zdania, że następstwa niepodpisania traktatu byłyby okropne i dla tego socjaliści i rząd powinni jaknajszybciej dojść do porozumienia.

„Social kor.“ twierdzi, że musi się dać odpowiedź przychylną z zastrzeżeniem jednak, że na kresach wschodnich odbędzie się plebiscyt. Po przyznaniu plebiscytu na Śląsku, nie może ententa wysłać swolch wojsk przeciw Niemcom z powodu żądania plebiscytu dla Prus zachodnich.

Berlin, 20 czerwca. (PAT) Radjo warsz. „Vorwärts“ pisząc o odpowiedzi ententy, nazywa ją nowym wypowiedzeniem wojny. Naród niemiecki powinien zacząć walczyć o swoje prawa i o swoje istnienie, odpowiadając stanowczo „nie“ na warunki niewykonalne, niemożliwe do przyjęcia, a uwłaczające proponowane przez kapitalizm ententy.

Poczynione ustępstwa są bez znaczenia w porównaniu do wymagań postawionych Niemcom. Panuje nadzieja, że rząd udzieli ostatecznej odpowiedzi sprzymierzeńcom w formie zwęższej, wymieniając, na jakich warunkach niemy gotowi są podpisać pokój. Odmowa ze strony ententy na to oświadczenie uniemożliwiła by zawarcie pokoju.

**Partje niemieckie wobec pokoju.**

Prawdopodobnie pokój zostanie podpisany.

Wiedeń, 20 czerwca (WBK). „Neue Freie Presse“ donosi z Weimaru: Prawdopodobnie Niemcy podpiszą pokój. Za podpisaniem wypowiadają się niezależni socjaliści i centrum; przeciwni bezwzględnie są tylko demokraci i w łonie większości socjalistycznej nastąpił pod tym względem rozłam.

Zachodzi przypuszczenie, iż Brockdorf-Bantzau ustąpi z przewodnictwa delegacji pokojowej, a miejsce jego zajmie Szajdeman. Prezesem ministrów zostałby wówczas Noske.

**Narady nad odpowiedzią.**

Nauen, 20 czerwca. (PAT) Radjo pozn. Gabinet rzeszy natychmiast po otrzymaniu odpowiedzi zarządził rozpatrywanie jej treści. Połączone to jest z wielkimi trudnościami, gdyż za podstawę obrad służy tylko jeden egzemplarz traktatu 7 maja, na którym uczynione zmiany uwidocznione są w poprawkach oznaczonych czerwonym atramentem.

Między tymi poprawkami z jednej a ostatnim piśmie ententy z drugiej strony zachodzą bardzo wielkie różnice. W ostatnim naprzykład piśmie są poprawki, których w egzemplarzu traktatu niema. Już z tego choćby powodu trzeba będzie się odwołać do Paryża. Nadto musi być wyjaśniona kwestia czy memoriał dołączony do odpowiedzi ma być uznany za część traktatu pokojowego czy nie.

Nauen, 20 czerwca. (PAT) Radjo pozn. Z Weimaru donoszą: Gabinet niemiecki zajmował się na posiedzeniu środowym, które odbyło się przy udziale członków delegacji niemieckiej wersalskiej, odpowiedzi ententy. Posiedzenie to trwało 4 godziny. Stanowisko rządu niemieckiego nie uległo zmianie. Jest on zdania, że warunków podyktowanych ani spełnić ani przyjąć nie można. Ostateczna decyzja ma być powzięta we czwartek przez konferencje ministrów z poszczególnymi frakcjami. W zapatrywaniach frakcji na warunki traktatu panuje wielka rozbieżność zdań zwłaszcza między centrowcami a demokratami. Centrowcy Erzbergera są przeciwni podpisaniu traktatu natomiast demokraci z bar. Richthofenem na czele są za podpisaniem traktatu. Socjaliści większości wypowiadający się na podpisaniem traktatu liczą się poważnie z ustąpieniem Scheidemana. Większość za podpisaniem byłaby bardzo mała i przyszły rząd nie mógłby się na niej oprzeć.

**Są za tem, żeby nie podpisać.**

Wiedeń, 20 czerwca. (PAT) W. B. W. donosi z Berlina: „Berliner Tageblatt“ donosi z Weimaru, że hr. Brockdorf-Bantzau z członkami niemieckiej delegacji dziś więcej niż kiedykolwiek są za tem, ażeby traktatu nie podpisać.

Berlin, 20 czerwca. (PAT) We środę zebrał się na posiedzenie gabinet rzeszy, celem zajęcia stanowiska wobec ultimatum ententy. Delegaci pokojowi i rzeczoznawcy gospodarzy wypowiedzieli się przeciw podpisaniu warunków pokojowych. Minister Gottheim oświadczył: Nie możemy układu podpisać. Dalszemu zajęciu Niemiec przez wojska ententy nie będziemy stawali żadnym przeszkód. „Berliner Tageblatt“ donosi, że we czwartek po południu miała się zebrać komisja pokojowa niemieckiego zgromadzenia narodowego.

Decydujące posiedzenie zgromadzenia narodowego odbędzie się w piątek lub w sobotę.

**Militarna akcja ententy przeciw Niemcom.**

Paryż, 26 czerwca. (PAT) Radjo pozn. Zaczęto wprowadzać w życie zarządzenia wojskowe, przewidziane na wypadek niepodpisania przez Niemców warunków pokojowych. Na rozkaz marszałka Focha rozpoczęto we wtorek przesuwanie i gromadzenie wojsk w wyznaczonych kierunkach. Wojska te, w chwili upłynięcia terminu dokładnie co do minuty, przeprowadzą się przez Ben i rozpoczną pochód w głąb kraju. Długi szereg samochodów ciężarowych, wiozących wojsko, uwijsa się po wszystkich drogach, jak za czasów najzacieklejszych zmaszan sie lub w przed-

dniu wielkiej bitwy. Ententa postanowiła w razie potrzeby pójść aż do Berlina i Weimaru i tam podyktować swoje warunki.

**Większość niemiecka przeciw pokojowi?**

Lyon, 20 czerwca. (PAT) Radjo pozn. Z Weimaru donoszą, że podobno większość jest przeciw przyjęciu warunków pokojowych. W razie nieprzyjęcia traktatu i rozpoczęcia kroków wojennych przez entente, rząd badeński i württembergski przeniosą się do Weimaru lub Berlina.

**O większość w zgromadzeniu narodowym.**

Wiedeń, 20 czerwca. (PAT). W. B. K. donosi z Berlina: „Vorwärts“ pisze: Obrady gabinetu trwały aż do nocy. Idzie tu o to ażeby zapewnić większość w zgromadzeniu narodowym. Jeżeli ona nie była możliwa do osiągnięcia, gabinet musiałby uleść przekształceniu. Przeciwnicy i zwolennicy podpisania traktatu powiadają, że mają większość.

**Przekonania i fakty.**

Uwagi o poglądach społecznych inteligencji.

Ludzie przybyli z Rosji jednoznacznie stwierdzają, iż jedna z najważniejszych przyczyn, dla których ustrój bolszewicki upadnie i upaść musi jest wrogię stanowisko bolszewików w stosunku do zawodowej inteligencji. Jej ograniczony związek z całym porządkiem burżuazyjnym, jej oddanie się duszą i ciałem ideowym prądom tej klasy, szczególnie czyściemu demokratyzmowi — zafarw w oczach sowieckich władców Rosji fakt przynależności pracujących umysłowo rzesz do proletariatu i naraziły je na prześladowanie i wyniszczenie.

Jednocześnie dał się zauważyć objaw niezwykle ciekawy: inteligencja rosyjska, może nawet nieświadomie, głęboko przejęła się idealami komunistycznymi; jeśli sam regime dał się jej we znaki i wzbudził nienawiść do metod bolszewickich, to z drugiej strony sama idea nowego ustroju przyjęta została całkiem sympatycznie i trudno dziś wśród ludzi, którzy przez czas dłuższy przebywali w państwie sowieckim, znaleźć nieublaganych wrogów instytucji, wyrosłych na gruncie socjalistycznego maksymalizmu. Instytucja, a nie ludzie, kto nie wieci rządzi i kierują!..

Tak nadzwyczajna giętkość przekonań i sympatii jest zasadniczą cechą naszej inteligencji.

W wielkiej walce świata kapitalistycznego z dzwigającym się ruchem mas pracujących przedstawiciele intelektualizmu nie mogą znaleźć jakiegos niezależnego, trzeciego stanowiska, są natomiast zawsze zależni od panów produkcji towarowej. Burżuzja ma w nich, póki dzierża władze w dłoni; najlepszych i najzdolniejszych obrońców; oddają jej oni nieocenione usługi nie tylko przez swe olbrzymie prace naukowe, przez kierownictwo procesem wytwórczym i przez organizację handlu, lecz również przez budowanie ideologii burżuazyjnej, wielkich teorii, usprawiedliwiających istniejący porządek rzeczy, i propagowanie ich wśród najszerszych mas.

Wpręgnięci w rydwan kapitału narówni z fizycznie pracującym robotnikiem dla swych zasnęg sowiecjej wynagradzani, a przez osiągnięty w ten sposób dobrobyt, zatracają świadomość swej przynależności do obozu i swej obcości gospodarczej wobec kapitału.

Tym tłumaczy się ogromnie niedowierające stanowisko, zajmowane przez organizacje uświadomionych społecznie robotników wobec grafitującej nawet w ich stronę inteligencji, bowiem zawsze cechuje ją pewna chwiejność i niezdecydowanie w przeciwstawieniu do mniej może na rozumie lecz bardziej na odczuciu i wierze opartej zacietoczenia robotnika.

Mają przykład konkretny. W ciągu lat ostatnich mieliśmy ciekawe chwiejności tej ilustracje w najbliższem naszym otoczeniu. Nastroje społeczne na początku wojny były bezsprzecznie rusofilskie. Wystarczyło tylko, by Niemcy okupowali Polskę, by siłą swego oręza zaimponowali światu, gdy już szybko „przekonania“ inteligencji zawodowej się zmieniły i ona to właśnie w całkowitem przeciwstawieniu do ludu i sfer burżuazyjnych (przemysłowcy, wielcy kupcy, ziemianie) wytworzyła aktywizm, gdując się, jak zwykle, i rozumowo tłumacząc fakty dokonane.

Starozyl stoli zwrot październikowy na polu walki, by germanofilstwo i różne „niezbite“ dowody ulotniły się jak mgła, i powstała znów koncepcja oparcia się o zwycięskie państwa koalicji, tym razem już zgodnie z interesami burżuzji. Pójdziemy dalej jeszcze: zwycięstwo niemieckie byłoby zwycięstwem ducha konserwatywnego w świecie. Odczuła to doskonale inteligencja i jakby za dot-

**Już otwarta Restauracja**

przy ul. Piotrkowskiej 35 i piętro, która będzie prowadzona pod kierunkiem rutynowanego fachowca, długoletniego kierownika restauracji p. Tempelhofa. Rzetelna obsługa, smaczne potrawy, codziennie ryby z kluskami.

Z poważaniem  
**Maurycy Geduld.**

7783

księciem czarodziejskiej różdżki, powiało zewsząd rojalizm i konserwa. Dziś, gdy zwyciężyły demokracje, mamy samych republikanów i liberalów. Ręczyć można, iż gdyby bolszewicy stanęli mocno i nie wzruszenie i możnaby przewidzieć, iż wezmą górę nad światem, nasza inteligencja, jak zresztą i każda, nagie pęszułyby sympatje do komunizmu, co zresztą miało w pewnej chwili miejsce w niewielkim stopniu i u nas — podczas przechwycenia władzy w Rosji przez bolszewików aż do tej chwili, gdy okrucieństwa ich i hasło „dolej gramotnych“ nie czyniło różnicy między burżujem, a każdym, kto nosił kołnierzyk.

Dowód mamy dziś na Węgrzech, gdzie komuniści naprawili błąd rosyjski, zużytkowali umiejętnie inteligencję i gdzie maszyna państwowa funkcjonuje przez to całkiem sprawnie.

Ta całkowita podatność inteligencji do naginania swego zasadniczego stanowiska do faktów dokonanych ma swe źródło więc w gospodarczym położeniu inteligencji zawodowej.

A jednak ona właśnie, a nikt inny powołana jest do wydobycia z odmetu przemian i zjawisk obiektywnej prawdy społecznej, ona jedynie mocą swych wyższych kwalifikacji poznawczych ocenić jest zdolna historyczną wartość nastroju społecznego i przyszłych form bytu ludzkiego; jej jedynie świadome kierownictwo, oparte na empirycznym ujmowaniu rzeczywistości w głębinach wielkich rzesz ludowych idei, może zaoszczędzić ludzkości konwulsyjnych drgawek niedojrzałych jeszcze rewolucji i bezpiecznie prowadzić ją do portu przyszłości, dokąd nas pcha zresztą nieublagane prawo ewolucji społecznej i tych jej gwałtownych, pozornie nieoczekiwanych objawów, jakie zwąć zwykliśmy przewrotami rewolucyjnymi.

Należy jednak podkreślić raz jeszcze, iż na nic się nie przyda jakieś doktrynalne stanowisko intelektu, jakaś indukcyjna metoda rozumowania. Natomiast empiryczne pojmowanie istniejących prądów społecznych nie da się osiągnąć bez ściślej łączności inteligencji z tym wielkim warsztatem idei, jakim jest lud.

Inteligencja bez fundamentu ludowego jest najpodatniejszym elementem pod wszelkie aberacje społeczne. Świadomie i organicznie złączona z pracującymi masami wspólnością klasową, będzie ich najlepszym wyrazem i wydoskonaleniem, będzie kierowniczką ruchu społecznego, a nie wiotką lodygą, którą każdy wietrzyk w swą stronę nagina.

Czesław Ottaszewski.

**Słowaczyna — republika rad.**

Cieszyn, 20 czerwca. (PAT) Nadzwyczajny dodatek „Morgenzeitung“ zamieszcza telegram z Pragi, donoszący, że czeski minister spraw zagranicznych otrzymał od komunisty Januszka telegram, który informuje go z Budapesztu o obwołaniu niezawisłej republiki rad na Słowaczynie. Telegram podkreśla pokojowe usposobienie nowej republiki sowieckiej względem sąsiadów i podnosi, że nawet kilku komisarzy słowackich rekrutuje się z szeregów czeskich socjalistów. Nic mniej przeto niepodległość Słowaczyny jest zadecydowana.

**Nowy rząd na Słowaczynie.**

Kraków, 20 czerwca (WBK). Z Cieszyna donoszą, iż na Słowaczynie powstał nowy rząd z Antonim Janaczkiem, jako prezydentem na czele.

Rząd ten wysłał zawiadomienie o objęciu władzy do Wiednia i Pragi.

**Usiłowanie zamachu w Weimarze.**

Weimar, 20 czerwca. (PAT). W nocy 17 na 18 czerwca usiłowano tutaj wykonać zamach na władzę. Pułk, który miał odejść do Erfurtu dla poskromienia rozruchów kolejarzy odmówił posłuszeństwa i napadł na więzienie i uwolnił osadzonych tam więźniów, których następnie uzbrojono. O 2 nad ranem zbuntowany pułk udał się pod zamek, gdzie mieszkali członkowie rządu. Straż zamkowa została rozbrojona. O zajściu tym dowiedział się dowódca gen. Maerker, który na czele innych

wojsk mających również odejść do Erfurtu zajął urząd pocztowy i telegraficzny i opanował z powrotem zamek.

**Okrucieństwa hajdamaków.**

Lwów, 20 czerwca (WBK). Ciągający ze wschodu uchodźcy opowiadają o strasznych okrucieństwach, dokonywanych przez hajdamaków na bezbronnej ludności. W okolicach Tręboli wojska rusińskie uprowadziły wszystkie kobiety polki i żydówki i gwałt je wraz z atakującymi wojskami. Zanim oddziały polskie zorientowały się w sytuacji od naszych strażników padło 250 kobiet; wskutek zbrodniczego podstępu ukraińcy zyskali na terenie. W Kaluszynie, według relacji miejscowego nanczyca Wolskiego, ukraińcy wyciągali z domów spokojną ludność i mordowali ją. W Tarnopolu ciężko pobito księdza.

**Nieudany zamach na Petersburg.**

Moskwa, 20 czerwca. (P. A. T.). Radio warsz. Donoszą ze źródeł sowieckich. Z wykrytych przez nas dokumentów wynika, że ententa i kontrrewolucjonisci powzięli plan zaatakowania Petersburga od strony Finlandii przez wojska fińskie, angielskie i estońskie, które miały podejść do miasta idąc wzdłuż południowego wybrzeża zatoki fińskiej. Jednocześnie z ofensywą Kołczaka na wschodzie i z ofensywą polską na zachodzie miał być wywołany bunt wśród czerwonej gwardji oraz powstanie zbrojne kontrrewolucjonistów w Petersburgu. Plany te zawiodły. Spisek został wykryty. W Fortecy Krasnaja Górką zdradcy zagarnęli władzę i przywołali na pomoc oddział białej gwardji. Lecz oddział komunistów świeżo przybyłych z Moskwy, zaatakował fortecę i zajął ją w nocy 15-go czerwca. Załoga uznała natychmiast rząd sowiecki. Wpadliśmy na trop przygotowanej kontrrewolucji. Materiał wybuchowy zniesiony był z piwnic, gdzie został ukryty poprzednio przez kontrrewolucjonistów.

**Zakończenie strejku.**

Lugdun, 19 czerwca. (PAT). Radio warsz. Strajk w kopalniach żagliwa północnego zakończył się na skutek arbitrażu, wydanego przez ministra pracy i odbudowy przemysłowej. Robotnicy okazali żywe zadowolenie z rozstrzygnięcia konfliktu. Wznowienie pracy naznaczono na czwartek rano. Panuje zupełny spokój. Nie było żadnych zajść.

**Katastrofa w kościele.**

Łuków, 20 czerwca. (PAT). Dnia 16 b. m. część muru okalającego kościół O.O. Bernardynów runął w czasie kazania misjonarzy, które odbyło się przy tłumnym udziale wiernych. 3 osoby zginęły, 5 jest ciężko rannych.

**Warszawa.**

**Zjazd architektów.**

(w) Wczoraj otwarto zjazd architektów w obecności 157 delegatów, przybyłych ze wszystkich ziem polskich. Przewodnictwem kolejno objęli Minkiewicz (Lwów), Cybiński (Poznań) i Męczeński (Kraków). Celem zjazdu jest ustalenie metod i zasad działalności architektów i stosunku do zawodów związanych z architekturą polską. Zjazd przekazał swoje rezolucje rządowi do urzędowania przy opracowaniu odpowiedniego prawodawstwa. Zjazd jest subwencjonowany przez ministerstwo sztuki 6,000 marek i robót publicznych 10,000 marek.

**Wakują posady instruktorów policyjnych.**

(w) Wydział prasowy ministerstwa spraw wewnętrznych komunikuje: Inspekcja szkół policyjnych przy ministerstwie spraw wewnętrznych, otwierając szkoły policyjne w Warszawie i Lublinie, przyjmuje oficerów i podoficerów na instruktorów musztry, na podoficerów funkcyjnych (mundurowych, broni, prowiantowych, kancelaryjnych i t. p.), na instruktorów do wykładów przepisów służbowych, kancelaryjnych, służby śledczej, daktyloskopji, inwigilacji, fotografii, tresury psów policyjnych i do jazdy konnej. Kandydaci na instruktorów musztry muszą znać biegle polską musztrę formalną, szkołę strzelecką i służbę wewnętrzną. Kandydaci na instruktorów funkcyjnych muszą złożyć świadectwo, że już wykładali odno-

sne przedmioty w szkołach policyjnych lub żandarmerji. Oficerowie otrzymują zależnie od funkcji 925—1275 marek, podoficerowie od 394—660 marek. Podanie pisane własnoręcznie i uzupełnione metryką, życiorysem, świadectwem zdrowia i świadectwa nienagannej służby, fotografią i wskazaniem funkcji, jaką kandydaci chcą objąć, należy wnieść do 15 lipca do inspekcji szkół policyjnych przy Min. Spr. Wewn.

**Napad bandycki. Łup 100 tys. marek.**

(w) Wczoraj o godz. 11 przed południem trzech uzbrojonych bandytów napadło na schodzącą ze schodów w oficynie domu przy Krakowskim Przedmieściu № 7 urzędniczkę i, steroryzowawszy ją, zabrało jej z portfela 100 tys. mk., należących do instytucji społecznej, w której pracowała. Bandyci dali dwa strzały na postrach, poczem wypadli na ulicę i zbiegli bez śladu.

W wydziale śledczym poszkodowana poznała w albumie przestępców bandytę, który, jak się okazało, jest tym samym który obrabował niedawno dom bankierski Osta.

**Łódź.**

**WYWIADY.**

I.

**Składkowy kostjum.**

Pana, który po pięcioletniej nieobecności, świeżo powrócił do naszego pięknego miasta, zapytaliśmy o wrażenia.

— Jakże pan Łódź znajduje?

— Łódź to ja znajduję, ale rzeczy, które w Łodzi pozostawiłem, znaleźć nie mogę. Oddałem je pod opiekę służącej. Żeby się zaś zabezpieczyć przeciwko ewentualnemu nadużyciu ze strony służącej, zaleciłem stróżowi pilnie na nią baczyć.

— I?

Stróż ożenił się ze służącą. Miesiąc miodowy spędzili na moich meblach, co zezna pod przysięgą, lokator, który o piętro niżej, podemną, mieszkał. Następnie wyjechali w podróż poślubną do jakiejś „okupacji austriackiej”. Nie wiem, gdzie leży ta miejscowość. Tam przynajmniej państwa młodych wymeldowano.

— A rzeczy?

— W tem winnie sek. Rzeczy przepadły bez śladu... Właściwie znalazłem jeden drobny ślad. Ale nie warto wspominać. Miałem z tego powodu kłopot. O mały się dostał się do więzienia...

— Mówże pan. To ciekawe.

— Pamięta pan moją sztuczkową kamizelkę? Żółta, w sielone kraty. Wszysej ją znali. W Łodzi jedna tylko była taka. Wyobraź pan sobie — teraz znajduję ją. I w jakimż opłakanym stanie! U kogo! U policjanta!

— U policjanta?!

— Spostponował perłę mojej garderoby w najohydniejszy sposób. Zrobił z niej łatę na spodniach i to w miejscu — oh!

— To okropne.

— Sam pan przyznasz, że powinienem był go zaarrestować. I chciałem to uczynić. Ale on oświadczył, że aresztowanie wchodzi w zakres jego obowiązków i że zasadniczo publiczność jest do aresztowania, a nie policjanci i zaprowadził mnie do komisariatu. Tu zeznał do protokołu, że muszę być pomylny, albowiem biorę jego „rodzone” spodnie za moją kamizelkę.

Komisarz po rozpatrzeniu sprawy dawał się niesłychanie, albowiem niedawno ktoś z przechodniów zakwestjonował kolana tegoż policjanta, twierdząc, że poznaje na nich swój krawat, z którego zrobiono łatę, w innym zaś wypadku wpłynęła skarga, że policjant ma podeszwy z balji, która zginęła w sąsiedztwie.

Komisarz jednak zapewnił, że policjant jest człowiek nozojwy i do lat tych przyszedł w legalny sposób. Zresztą nie łatę zdoła człowieka, ale człowieka łatę — jak mówi przysłowie. A policjanci nasi — rzekł komisarz — godnie noszą swoje łatę, czekając cicho, łagodnie, kiedy u diabła sprawią im nareszcie porządne mundurowanie...

Well.

**Z Rady Miejskiej.**

Środowe posiedzenie Rady Miejskiej nie zaczęło obradować nad żadnym z punktów porządku dziennego, oprócz wyboru ławników do instytucji sądowych, które przeprowadzono. aklamując listę wybrorczą, ułożoną przez konwent senjorów. Następnie uchwalono nagłość wniosku magistratu w sprawie podwyższenia taryfy opłat za jazdę tramwajami miejskimi. Referował wiceprezydent Wojewódzki, oświadczaając, iż z ramienia magistratu stan kasowy tramwajów zbadał buchalter Tempelhof, oraz inż. Koźmiński zaznajomił magistrat z technicznym stanem tramwajów. Rewizja dała smutne wyniki: tabor jest niedostateczny i w opłakanym stanie; szyny zdawna niezmięnięte; okupanci zabrali połowę kabli, oraz innych niezbędnych utensylii, zaś w kasie pustki.

Wobec tego zachodzi niezbędna konieczność przeprowadzenia reformacji, na które jednak dyrekcja tramwajów nie chce iść, bo narazie niema czem. Bez renowacji tramwaje musiałby za jakieś 6 miesięcy stanąć z przyczyn technicznych. Z drugiej strony pracownicy tramwajowi zgłosili żądanie podwyżek płacy, które wyniosłyby około 900,000 marek. Podwyżka należy im się, ponieważ nie mają oni nawet minimum, jakie pobierają robotnicy miejscy.

Wobec tego magistrat opracował projekt podwyższenia opłaty za bilety jazdy i podwyżkę tą przeznaczył wyłącznie na utworzenie funduszu renowacyjnego i podwyżki pracownikom, zaś dywidendy w roku bieżącym dyrekcji tramwajów magistrat postanowił nie dozwalać odpisywać. Z przewidywanej sumy 1,300,000, jaką da podwyżka, 5 fen. od biletu, czyli 325,000 mrk. pójdzie na utworzenie funduszu renowacyjnego, który zużyty zostanie pod kontrolą magistratu 600,000 mrk. na podwyżki pracownikom, zaś 75,000 przeznaczono na pokrycie ewentualnych niedoborów, magistrat może już obecnie przejąć tramwaje na siebie, lecz nie jest on korzystnym w chwili obecnej, ponieważ niema na to odpowiednich funduszy.

Na ten temat wywiązała się obszerna dyskusja, w której zabrali głos radni Węgierski i Pogonowski, którzy twierdzili, iż tramwaje miejskie były przed wojną najlżejszą i najtańszą.



Jeżeli miasto nie załatwi sprawy polubownie, to wybuchnie strejk. Radny Pluciennik popiera wniosek magistratu, ponieważ obecnie miasto ma półtora miliona mrk. rocznie dochodu z tramwajów, gdyby zaś je umiastowiono, to musiano by popłacać tyle.

Zarząd tramwajów chciał uzyskać podwyżkę ceny biletu na 50 fen., lecz magistrat na to się nie zgodził.

Ostatecznie przyjęto wniosek magistratu, by od 1 lipca podwyższyć taryfę za przejazd tramwajami do 40 fen. dla dorosłych, z czego 4 fen. będzie dla miasta i 5 fen. na fundusz renowacyjny, do godz. 8 rano pozostaje dotychczasowa stawka 30 fen., z czego na rzecz miasta 3 fen. Bilety uczniowskie podwyższono do 15 fen., korespondencje do 20 fen., zaś do godz. 8 rano po 10 fen. jako ulga dla robotników. Bilety wojskowe pozostają po 10 fen. Magistrat zobowiązuje spółkę tramwajów do podwyższenia obecnej płacy robotników i pracowników tramwajowych, w tym stopniu, by nadwyżka od 1 lipca do 1 stycznia 1920 r. wyniosła sumę 800 tysięcy mk. Wreszcie zobowiązuje spółkę tramwajową, aby wszystkie zwroty zabranych przez okupantów kabli, motorów i t. p. przelewać na fundusz renowacyjny. Termin trwania podwyżki od 1 lipca r. b. do 1 stycznia 1920.

Poprawkę Izdebskiego, by tramwaje przejeżdżały na rzecz miasta — odrzucono.

Po ożywionej debacie uchwalono wniosek frakcji P. P. S. treści następującej:

„Wobec wybryków, dokonywanych na ludności żydowskiej naszego miasta przez poszczególnych żołnierzy armji Hallera, Rada Miejska piętnuje te czyny, jako niegodne i hańbiące mundur żołnierza polskiego, wzywając magistrat do pociągnięcia kroków w władz wojskowych celem ukroczenia tej samowoli żołnierskiej.”

Wniosek uzasadniał radny Luboński. Przeciwno nagłości wniosku wystąpiła

frakcja N. Z. R., żądając rzeczowych dowodów. Nagłość uchwalono 84 głosami, przy okrzykach galerji: „Żydzi strzelają do wojska!” Luboński wskazuje na fakt, jakiego był świadkiem we wtorek na rynku Geyera, gdzie żołnierz wyrwał broń żydowi i oświadcza, iż przez gwałty tego rodzaju sprawa nasza wobec Europy Zachodniej nie polepszy się, urabiając tam opinję, iż w Polsce jest ostoja czarnej reakcji.

Prezydent Rzewski zaznacza, iż naród polski jest znany z tolerancji, podczas największego ucisku żydów w Europie zachodniej znaleźli oni przytułek w Polsce, a obecna fala antysemizmu jest raną na żywym ciele organizmu narodowego, szczerze stworzoną przez rząd rosyjski za pomocą masowych rugów żydów z Rosji do Polski.

Mówca stwierdza, iż o szerzenie zamętu chodzić może tylko szpiegiem niemieckim, aby mogli napiętnować polaków jako czarną sotnię i chuliganerję. — Do zwalczania karygodnych wybryków nie potrzeba być socjalistą, lecz tylko człowiekiem, a wszelkich tego rodzaju faktów nie będziemy tuszować. Energiczne wystąpienie prezydenta powstrzymało hałas i krzyki na galerji.

Radny Lichtenstein powitał z radością objaw solidarności proletariatu polskiego i zaznaczył, że kwestję żydowską rozwiąże się tylko zupełnym równouprawnieniem i uznaniem w żydzie człowieka.

Radny Jaranowski zaznacza, iż i N. Z. R. przyłącza się do stanowiska P. P. S., piętnując wszelki gwałt, jako ohydę, lecz przypomina, iż za czasów okupantów żydowski poseł Rozenblat wyraził się pod adresem polaków: „Nie wy tu prawa stanowicie, lecz jest tu jeszcze władza wyższa!” Naród żydowski jest w 9/10 częściach paskarski, a proletarijat żydowski przez swą niezdecydowaną postawę pomaga paskarzom. Mówca żąda, by żydzi odwołali kalumnie, rozpuszczane o polakach w krajach koalicji. — Ponieważ nie skreślono zgodnie z żądaniem N. Z. R. wyrażenia „armji Hallera”, przeto Jaranowski zażądał wniesienia do protokołu wycieczki partyjnej przeciw P. P. S., w imieniu znów której prez. Rzewski złożył oświadczenie, iż we wniosku chodziło o stwierdzenie faktu, bez wszelkiej tendencji ubocznej.

Radni żydzi ortodoksi, sjonisci i Poalej-Sjon byli nieobecni na posiedzeniu wczorajszego protestu zbiorowego żydów. W tym dniu obecni tylko byli z Bundu Lichtenstein i Poznański. Cały porządek dzienny odłożono wobec spóźnionej pory do następnego posiedzenia.

Pojutrze d. 23 czerwca 1919 r.

**Asygnaty Polskiej Pożyczki Państwowej**

abywać można (po potrąceniu procentu)

100	markowe, koronowe, rublowe	za	98,22
500	„	„	491,11
1.000	„	„	982,22
5.000	„	„	4911,11
10.000	„	„	9822,22

**Wiadomości bieżące.**

**O ekscesy przeciw żydom.**

Ministerstwo spraw wewnętrznych nadało do wszystkich naczelników policji komunalnej zawiadomienie, że ponieważ coraz częściej dochodzą skargi na ekscesy, antyżydowskie popełniane przez wojskowych i na obojętność wobec wykroczeń ze strony organów bezpieczeństwa, ministerstwo poleca wydać jaknajsurowsze zarządzenia, aby funkcjonariusze policji z całą stanowczością występowali przeciw tego rodzaju ekscesom. Dopuszczających się ich należy oddawać w ręce najbliższego komendanta placu. Winni bezczynności w tych wypadkach będą surowo karani.

**Posiedzenie Rady Miejskiej.**

Najbliższe posiedzenie Rady Miejskiej odbędzie się we wtorek 24-go i środę 25-go czerwca. Na porządku dziennym oprócz niezalatwionych z poprzednich posiedzeń spraw znajduje się odpowiedź magistratu na interpelację radnego Kerna i tów. w sprawie prac, dokonanych przez wyłonioną w swoim czasie komisję kwalifikacyjną.

**Pobór rocznika 1899.**

W poniedziałek, dnia 23 b. m. rozpoczyna się pobór popisowy z roku 1899 z powiatu brzezińskiego. Poborowa komisja czynna będzie w Brzezinach do 28 b. m., a następnie od 30 czerwca do 4 lipca w Tomaszowie.

**Pomoc żywnościowa dla Łodzi.**

Amerykańska delegacja żywnościowa na Łódź i okręg otrzymała ogółem przeszło 50 wagonów różnej żywności przeznaczonej dla kuchni dziecięcych. Przybył tutaj delegat amerykańskiego komitetu

ratunkowego dla Polski por. Wolker, który zaznajomił się z podziałem żywności amerykańskiej w Łodzi.

### Z kuratorjum obywatelskiego.

Kuratorjum obywatelskie wypłaciło zapomóg rodzinom rezerwistów 47370 mk., na schronisko św. Antoniego wydano 7200 mk., liczba osób wspieranych przez komitet wynosi 1805, składających się z 1773 dorosłych i 2291 dzieci. Pod opieką Patronatu było 256 osób.

### Zakończenie roku szkolnego.

Uroczyste zakończenie roku szkolnego odbyło się w szkołach polskich dnia 17 b. m., a w żydowskich, dnia 15 b. m. Dzieciom wręczył podarki po odpowiedniej przemowie burmistrz p. W. Niedzwiedz.

### Kursy dla nauczycieli małozdolnych dzieci.

Wczoraj o godz. 10-ej rano w sali Rady Miejskiej otwarty został kurs przygotowawczy dla nauczycieli, pragnących wykładac w oddziałach dla dzieci niedorozwiniętych. Pierwszy wykład wygłosił decernent wydziału szkolnictwa dr. Kopeński. Zebrało się około 100 słuchaczy.

### Półkolonje letnie.

Wczoraj uruchomione zostały półkolonje letnie w parku Poniatowskiego dla dzieci szkół miejskich. Chwilowo w 2-oh grupach skoncentrowano około 1000 dzieci.

### Z tow. krajoznawczego.

Zapowiedziana na czwartek wycieczka do Łowicza na uroczystość Bożego Ciała zmuszona była zatrzymać się w Kuluszkach z powodu wykołowania się części pociągu towarowego pod Strzemieszczycami i przerwania przez to chwilowo komunikacji na linii wiedeńskiej.

Wycieczkownicy pozostali do wieczora w lasach nadleśnictwa Zieleń, poczem wrócili do Łodzi.

### Wtorek odbędzie się w lokalu towarzystwa zebranie towarzyskie, połączone z posiedzeniem sekcji wycieczkowej, na którym omawiane będą dalsze wycieczki, z między innymi wycieczka dwutygodniowa, projektowana na miesiąc lipiec.

### Walka z paskarstwem.

Komisja sądowa oddziału łódzkiego Urzędu walki z lichwą i spekulacją rozciąga działalność swą nie tylko na Łódź, lecz i okolice, jak np. Pabjanice, Łask i t. p.

Na onegdajszym posiedzeniu na sesji wyjazdowej w Pabjanicach komisja rozwała sprawy następujące, skazując mieszkańców Pabjanic: Fajwla Klajnplaca (Bóznicza 8) za spekulację szewcikiem na konfiskatę towaru i 300 marek grzywny; sprawę Wolfa Mandla (Warszawska 4) za spekulację manufakturą i płótnem, wraz z wnioskiem o konfiskatę, przesłać do Warszawy; Abrama Lipszyca (Zamkowa 16) za spekulację liśćmi tytoniowymi i kaloszami na konfiskatę; Mendla Horowicza (Zamkowa 18), u którego znaleziono ukryte w skrzyni zamkniętej na klucz 180 par spodni, już pokrytych pleśnią; oraz kalosze, na konfiskatę, oraz na zapłacenie 200 mk. grzywny lub tydzień aresztu; Annę Prylińską (Łask, Kościuszki 28) za spekulację kartoflami na sprzedaż takowych, konfiskatę pieniędzy, osiągniętych ze sprzedaży, oraz na zapłacenie 200 mk. grzywny, z zamianą na 2 tygodnie aresztu; Rubelę Kuczyńską (Poprzeczna 26) na konfiskatę 15 sztuk różnego towaru, oraz na zapłacenie 100 mk. grzywny z zamianą na miesiąc aresztu; Hersza Kempieńskiego (Warszawska 19) za spekulację jęczmieniem na 300 mk. grzywny lub 2 tygodnie aresztu; Wiktora Filipa i Wajndlera (Długa 48) za spekulację mąką, jęczmieniem i kaszą na konfiskatę i na zapłacenie 1000 mk. grzywny, z zamianą na miesiąc aresztu; Joska Goldmana (Poprzeczna 25) na

## TEATR POLSKI (Ceglowniana 63)

pod dyr. Franciszka Rychłowskiego.

Sobota: 21 czerwca po południu o godz. 4 po cenach popularnych dla młodzieży. Występ Al. Zelwerowicza „Wesele”, dramat w 3 akt. St. Wyspiańskiego. Wieczorem o godz. 7.30 występ Al. Zelwerowicza „Wyjaszek Jaś”, sztuka w 4 aktach A. Czechowa.

konfiskatę towaru bawelnianego i na zapłacenie 500 mk. grzywny lub 3 tygodnie aresztu; w m. Łodzi Nasyna Zylberszaca (Kilińskiego 16) na konfiskatę 100 pudów mąki i na zapłacenie 300 mk. grzywny lub 2 tygodnie aresztu; Łaję Hochmyt (Benedykta 27) na konfiskatę cukru i 100 mk. grzywny lub tydzień aresztu i Eljasza Goldwassera (Zgierska 21) na konfiskatę mąki pszennej i na zapłacenie 100 marek grzywny lub tydzień aresztu.

### Teatr Polski.

Dziś, w sobotę teatr daje dwa widowiska: Po południu o godz. 4-ej po cenach popularnych dla uczącej się młodzieży ukaże się niemiernielne dzieło St. Wyspiańskiego, „Wesele”, z Al. Zelwerowiczem świetnym odtwórcą Czepca, wieczorem zaś po raz pierwszy odegrana będzie sztuka A. Czechowa p. t. „Wyjaszek Jaś” z występem Al. Zelwerowicza.

W niedzielę po poł. o godz. 3-ej po cenach popularnych teatr gra dramat Tolstoja „Żywy trup” z Al. Zelwerowiczem w roli Protasowa. Wieczorem o godz. 7 m. 30 komedja M. Fijałkowskiego „Pan poseł” z p. Zelwerowiczem w roli tytułowej.

### Koncerty w ogrodzie majstrów tkackich.

W ogrodzie majstrów tkackich przy ulicy Przejazd N° 1, który został otwarty dla publiczności odbywa się codziennie koncert od godz. 6 do 11 wiecz.

Cena biletu wejścia wynosi jedną markę.

### Dzisiejszy koncert.

Dziś o godz. 8 i pół wiecz. w Sali Koncertowej odbędzie się pierwszy zapowiedziany koncert pp. Gruszczyńskiego, Rychterówny, Dawidsonówny i Pulmana. Między innymi wykonane zostaną arje z oper „Żydówka” i „Carmen”, oraz kilka pieśni (Gruszczyński), sonaty Mozarta i Griega (pp. Pulman i Dawidson), a panna Rychterówna wypowie utwory Mickiewicza, Sienkiewicza, Poe’go i in.

Bilety od godz. 6-ej w kasie Sali Koncertowej.

### Zakończenie roku szkolnego.

Dnia 14-go czerwca r. b. odbyły się egzamina na kursach pedagogiczno-freblowskich p. Idy Janowskiej w obecności referentki wychowania przedszkolnego przy M. O. P. i W. R. p. Marji Weryho-Radziwiłowiczowej.

Ukończyły: pp. F. Breitbartówna, F. Breslerówna, T. Działowska, R. Eigerówna, Freidenreichówna, Z. Krakowska, L. Krakowska, M. Kronmanówna, A. Kotkówna, H. Kopelewiczówna, C. Wilnerówna, D. Wagnonówna, D. Lewinówna, Z. Szanperówna, Szatanówna, L. Weilówna, E. Poznerówna. 7070

### Mecz piłki nożnej.

Jutro, w niedzielę, na placu sportowym w Helenowie odbędzie się mecz piłki nożnej, który rozegra drużyna footballowa IV baonu telefonicznego z I-szą drużyną klubu sportowego „Szturm”. Interesujący ten mecz, na którym m. in. obecna będzie i generalicja łódzka, wzbudzi niewątpliwie duże zainteresowanie wśród sportowców. Początek meczu o godz. 5 po południu.

—x—

### Ciągnięcie Loterii R. G. O.

Wczoraj w 13 dniu ciągnięcia V-ej klasy R. G. O. padły następujące większe wygrane:

- Mk. 10,000 na N° 13965.
Po mk. 8,000 na N° 30289, 36212.
Po mk. 5,000 na N° 36629, 39379.
Po mk. 3,000 na N° 6790, 27877.
Po mk. 1,500 na N° 1574, 30183, 37901.
Po mk. 1,000 na N° 2969 21774 31604 39186 39327 39453.
Po mk. 800 na N° 77 2341 3789 5513 9621 10306 11262 20251 22927 23062 25805 26691 33849 34723 36430 36807 37395 41419 41620 45154 45799.
Po Mk. 400 na N° 5606 7592 7855 9963 15515 16536 17256 19017 19333 19413 21008 22635 23671 24584 24874 27562 31979 35995 41907 41982 42110 42697 43554 45077 45298 45876 47060 48121 49045 49221 49305.
Po Mk. 250.
18 39 90 116 26 73 77 264 73 77 386 487 549 52 667 833 79 903 18 25 80. 1078 129 33 53 287 385 450 81 558 688 780.
2026 91 211 43 44 80 97 346 65 479 544 88 633 49 98 730 66 845 49 85 909 40 68.
8041 105 84 56 57 329 68 75 404 28 29 69 562 610 45 705 856 71.
4089 70 222 72 306 405 30 80 84 577 689 70 72 801 93 839 52 76.
5035 150 259 87 99 409 16 34 86 621 57 98 658 737 59 88 837 994 97.
6020 23 56 116 25 26 32 78 219 80 335 43 481 33 549 53 81 700 29 92 99 823 57 922 38 55 79.
7143 67 489 76 77 553 753 47 812 74. 8133 38 259 68 72 383 85 486 97 98 558 73 610 20 84 834 976.
9016 48 122 230 43 80 311 75 499 518 45 68 82 98 636 713 86 800 59 64 69 920 82.
10042 179 86 307 11 17 404 71 75 553 610 28 47 50 85 741 836 64 83 920 71 94.
11002 10 228 337 424 34 565 704 70 814 906 27 38 40 45 48.
12114 52 81 231 338 58 410 25 30 48 528 48 58 61 670 742 945 62.
13045 82 92 106 40 46 76 77 234 342 77 410 79 518 608 712 80 37 76 844 66 997.
14029 117 59 71 212 396 408 36 96 502 55 618 34 42 379 74 825 29 95 902 7 42 78 95 98.
15058 69 119 448 53 86 578 81 616 98 702 37 815 83 906 54 67.
16019 41 142 75 324 30 411 603 6 29 92 742 831 66 942 62 64.
17058 83 140 47 79 236 53 340 51 82 400 98 533 68 78 649 701 75 851 90 932 46 57 97.
18032 71 87 140 229 63 308 85 480 524 644 74 738 47 74 855 84 962.
19011 33 122 215 17 305 470 82 517 71 645 61 63 98 766 68 856 77 925 54 71.
20028 29 31 59 99 121 201 10 403 79 664 69 71 719 836 50.
21905 7 28 133 40 66 70 267 363 492 579 628 58 777 84 813 14 38 56 980.
22015 46 290 402 59 502 49 618 737 810 27 70 926 84.
23077 98 122 60 65 68 288 39 356 460 72 558 632 64 72 748 78 906 84.

- 24127 37 77 219 67 366 96 513 15
60 69 764 13 90 887 50 83 93 919 56 87
25010 23 57 282 87 458 578 93 624
749 84 812 976.
26654 222 41 68 90 314 61 461 583
661 797 844 78 955.
27006 10 55 87 157 289 304 17 86
417 503 37 59 637 47 716 876 918.
28009 218 324 44 62 73 90 401 523
44 707 9 59 88 820 930 48.
29078 110 17 87 95 203 351 410 18
33 62 533 71 85 624 47 60 837 70 91 901.
30035 55 120 40 43 69 338 471 94
647 75 77 99 737 45 80 802 25 97 93.
31009 25 45 74 82 180 33 69 423 64
530 58 77 614 50 768 69 831 71 911 22
27 35.
32028 61 79 104 78 214 87 97 536
48 98 611 781 57 59 819 62 919 61.
33028 100 1 15 229 82 99 448 51
542 614 18 34 70 98 848 932 94.
34066 76 98 236 79 94 326 46 67 69
99 406 9 24 576 641 59 728 950.
35036 169 330 409 91 508 15 616
77 738 38 855 93 909 13.
36054 63 70 84 317 64 419 59 520
76 78 90 639 63 721 38 39 59 823 53.
37126 42 72 89 207 47 564 601 8 82
736 69 801 26 62 904.
38033 133 91 243 349 414 34 514
49 620 726 39 802 927 33 65.
39043 56 181 81 93 257 318 80 446
523 40 75 646 790 845 987.
40023 29 73 149 487 584 627 48 87
708 57 93 932 74.
41035 100 10 225 88 99 326 63 73
768 536 79 667 81 700 4 74 77 822 56
81 966.
42049 132 65 67 93 256 428 25 804
5 705 7 827 55 81 927.
43059 205 21 23 258 334 546 70
608 53 71 83 97 746 83 820 91 938 61.
44022 123 47 55 64 81 94 210 40
315 28 54 93 405 24 28 54 78 85 90 635
50 710 24 043 87.
45008 144 215 25 34 91 385 456
615 57 94 802 939 78.
46049 63 87 102 55 263 87 96 317
34 426 502 44 710 87 801 2 30 529 77 85.
47007 75 113 69 259 79 304 5 430
518 53 61 700 818 916 23.
48025 73 128 94 820 306 69 447
580 700 5 892 95 96 254 83 90.
49001 301 402 14 57 62 79 548 78
640 723 48 69 835 963.

### Gielda warszawska.

Dnia 20 czerwca.

- 6 proc. Obl. m. Warsz.—
4 i pół pr. Listy Ziem. A i B.—198,50
— 197,50
5 proc. listy m. Warszawy — 200,25
201.
Ruble carskie : 114.25—113.50
Ruble dumskie a 100 —61—60.00
Korony — 50,40—51,10.
Franki 259—262.00.
Drobne 55—00.
Funtury — 70.00—
Dolary — 18.50.

### Wiedeńska Klinika

### Lecznico-Dentystyczna

ul. NAWROT N° 4. 6358—17
Pod kierunkiem byłego asystenta amerykańskiego znanego profesora Pleso w New-Yorku.
Leczy choroby zębów i jamy ustnej, porcelanowe i złote korony, oraz zęby sztuczne wykonywane są podług najnowszego systemu
Geny bardzo przystępne.

## SALA KONCERTOWA (Dzielna 18)

Sobota, d. 21 oraz poniedziałek 23 czerwca o godz. 8.30 wiecz.

### Dwa Wielkie Koncerty

Udział biorą:

## Stanisław Gruszczyński

Tenor bohaterski opery warszawskiej.

## Kazimiera Rychterówna

Artystka dramatyczna (deklamacja).

## Zofja Dawidsonówna Szymon Pulman

(Portepian).

(Skrzypce).

Każdy koncert zawiera inny program. W programie utwory: Leoncavalla, Bizeta, Halevy'ego, Wagnera, Griega, Franok'a, Vitall'ego, Mozarta, Mickiewicza, Asnyka, Sienkiewicza, Poe'go i innych.
Szczegóły w programach. 631—2
Bilety od mk. 3 w Czytelni Nowości Alfreda Straucha ul. Dzielna 12

### SZANOJCIE WASZE PIENIĄDZE.

Przyjmuje się do zacementowania wszelkich dziur w wszystkich towarach i ubiorach, dziury wypalone oraz przez — mole zniszczone —
— Ceruje nie do poznania. —
Ceny przystępne. Proszę się przekonać.

Zawadzka 28 (II p., fr.)
M. GRYNBAUM.

### Meble salonowe

w dobrym stanie zaraz do — sprzedania. —
Dzielna 50, front, III p.,
lewe wejście. 731—3

Potrzebny
rutynowany osobnik
do tresowania 2-oh psów
policyjnych.
Zgłaszać się — Placowa 14.
40—2

### Swięży transport szwajcarskiej czekolady Sucharda i Lindta

w tabliczkach i pudełkach fantazyjnych nadszedł!
POLECA 750—2

### Hurtowy skład cukrów F. PINCZEWSKI

Pasaż Majera N° 11.
Sprzedaż tylko hurtowo. :: Sprzedaż tylko hurtowo.

### MEBLE

nowe i używane, maszyna Remingtona do pisania, materace, otomany i t. d. dostać można najtaniej u
Fr. Mikszewskiego, Anny nr. 1.

**Zarząd Łódzkiego Towarzystwa Wzajemn. Kredytu, Piotrkowska 43,**  
ma zaszczyt podać do wiadomości, że w myśl §§ 31 i 33 ustawy  
**Nadzwyczajne Zebranie Ogólne Członków**

odbędzie się w drugim terminie **30 czerwca r. b. o godz. 4 po poł. w Sali Koncertowej przy ul. Dzielnej 18.**

**PORZĄDEK DZIENNY OBEJMUJE:**

- 1) Sprawozdanie Zarządu, Rady, Delegacji i Komisji Rewizyjnej za lata 1916, 1917 i 1918.
  - 2) Sprawę bonifikaty dla wdowy po zmarłym Dyrektorzce Wilczyńskim.
  - 3) Sprawę uchwały poprzedniego Zebrania Ogólnego, dotyczącej bonifikacji personełowi różnie pensji od 1 kwietnia 1915 r. do 1 października 1918 r.
  - 4) Ustanowienie budżetu na rok 1919.
  - 5) Sprawę sdrzędzący nieruchomości Towarzystwa.
  - 6) Wybory 9 członków Rady, Prezesa Zarządu, 2 członków Zarządu, 3 członków Komisji Rewizyjnej i 3 ich zastępców.
- Zebrania niniejsze będzie prawomocne bez względu na liczbę przybyłych członków i wysokość reprezentowanego przez nich kapitału obrotowego.  
Sprawozdania są do odebrania w biurze Towarzystwa.  
Uprasza się o liczne i punktualne przybycie.  
Prawo głosu mają ci tylko członkowie, których wniosek członkowski wynosi co najmniej rb. 200. Każdy członek ma tylko jeden głos na zebraniu, może jednak mieć jeszcze dwa głosy z plenipotencji; ponad trzy głosy nikt na zebraniu ogólnym mieć nie może.  
Pełnomocnictwa winny być przesłane pod adresem Zarządu nie później, niż w okresie trydzielnym przed terminem Zebrania.

814-1

**Ogłoszenie:**

Zgodnie z decyzją komisji Ministerstwa Poczt i Telegrafów i Ministerstwa Spraw Wojskowych z dnia 4 czerwca 1919 r. odbędzie się w Składzie Głównym i Warsztatach Reparatywnych Ministerstwa Poczt i Telegrafów w Widzewie pod Łodzią (Niciarnia)

**LICYTACJA PUBLICZNA in plus na sprzedaż**

- około 1500 sztuk baniek blaszanych nowych, polakierowanych o pojemności około 10 litrów, począwszy od sumy mk. 10.— za sztukę,
- około 3000 sztuk baniek blaszanych nowych, polakierowanych o pojemności około 6 litrów, począwszy od sumy mk. 7.— za sztukę,
- około 600 sztuk baniek blaszanych starych o pojemności około 18 litrów, począwszy od sumy mk. 4.— za sztukę,
- około 473,000 metrów kabla miedzianego w drucianym pancerzu, różnych wymiarów 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 7 żyłowego, począwszy od sumy mk. 1.50 fen. za metr.

Licytacja odbędzie się w dniu **24 czerwca 1919 r.** o godz. 9-ej rano w biurze Składu Głównego i Warsztatów Reparatywnych Ministerstwa Poczt i Telegrafów w Widzewie pod Łodzią.

Materiały powyższe można obejrzeć na miejscu w Niciarni w Widzewie pod Łodzią od dnia 16 do 24 czerwca, w godzinach biurowych i tamte można otrzymać warunki licytacji.

Reflektanci na kupno winni przed rozpoczęciem licytacji złożyć w Polskiej Kasie Krajowej w Łodzi na rachunek Składu Głównego i Warsztatów Reparatywnych wadium w sumie na banki mk. 3000.—, na kable mk. 50,000.—

**Zarządzający Składem Głównym i Warsztatami Reparatywnymi Min. Poczt i Telegrafów w Łodzi.**

856-3

**Smole**

Gazowni Łódzkiej

**Cement**

pierwszorzędnych fabryk

**Papę dachową**

w różnych gatunkach

polecawą gonowo i ze składu po przystępnych cenach

**Łódzki Związek Handlowy**  
Zawadzka 30, tel. № 98.

**Do sprzedania**  
urządzenie fabryki chemicznej

z wszelkimi utensylami, jak: maszyna parowa, filtr-prasy, kompresory, kadzie, pompy ssąco-tłoczące, kotły żelazne, siarkownik, węzownice, urządzenie laboratorium i w inn.

Blizszych informacji udziela p. Jungster od 8—10 rano  
**Łódź, ul. Krótka № 12.** 804-1

**Pensjonat w Helenówku**

Komunikacja tramwajem zgierskim. Blizsze informacje w cukierni p. Białkina, Gegielniana nr. 31, od 6—8. 811-1

**Strużki żółciowe**

zastępują czyśczenie chemiczne.

Blizki i robótki ręczne stają się zupełnie jak nowe. Żądać w oryginalnym opakowaniu we wszystkich składach apt. i aptekach. 499-3

**Dr. S. Kantor**

Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i dróg moczopłciowych (nleomos piciowa). Leczenie promieniami Röntgena i światłem.

**Piotrkowska № 144,** róg Ewangelickiej.

Godziny przyjęcia: 9—2 rano 6—8 po poł. Dla pań od 5—6 p.p. 575-30

**Kupię maszynę do pisania.**

z polskim piemem.

Wyczerpujące oferty dla "Fnicjei" do Biura Reklamy Gesdorffa, Piotrkowska 84. 754-3

**Buchalterja**

łącznie z arytmetyką handlową, prawem handlowym i wekslowym, biurowością i t. p.

**Cafy kurs Mk. 80**

**Stenografia Mk. 40**

Zapisy od g. 5—7 wiecz. **Kursy Handlowo-Buchalte yjne**

**Teodora Grossmana,** Sienkiewicza № 29. 395-3

**Dr. A. Groszlik**

Choroby skórne i weneryczne Leczenie promieniami Röntgena i światłem.

**Al. Koścuszki (Spacer.) 27.**

10—11 1/2 rano 15—7 wiecz. Panie 4—5 poł. w niedziele 10—12. 2427-10

**"POLONIA"**

powazecznie uznana za najlepszą **Pasta do obuwia**

L. Zawadzkiego. Żądać wszędzie. — Główna sprzedaż: **Łódź, ul. Przejazd 16.** 840-15

**Do ogółu nauczycieli!**

Wobec nieprzyjęcia żądań nauczycielstwa przez niektóre średnie szkoły żyd. w Łodzi, wzywamy kolegów w imię solidarności koleżeńkiej 820-1

**przed składaniem ofert i objęciem posad zwracać się do Biura Informacyjnego** (Stow. naucz. Południowa 3, Piotrkowska 16, codz. od 4—5 pp.)

Zarząd Stow.

Przyjdium Komisji

Nauczycieli-Żydów w Łodzi,

Międzyszkolnej Średn. szkół żyd.

Niniejszym podajemy do wiadomości pp. abonentów Elektrowni, że w celu wykonywania robót w sieci kablowej, zastrzegamy sobie prawo przerywania prądu w niedziele i święta od świtu do 2-ej godz. po południu. Abonenci, którzy korzystają z prądu elektrycznego o wymienionym czasie, zechcą piśmiennie powiadomić o tem Elektrownię.

**Elektrownia Łódzka.**

755-3

**Suknie**

i bluzki haftuje się ręcznie, maszynowo i tamburuje się w naszej fabryce haftów

**"ORNAMENT", Piotrkowska 28.**

Wykonuje się szybko i tanio. UWAGA: Dla krawcowych rabat. 782-2

**Poszukuje się lokalu**

odpowiedniego na fabryczkę przetworów chemicznych, z kotłem parowym od 10 do 25 kw. m., siłą ewentualnie kablem i kadziami. Zgłoszenia pod „K. H.“ do administracji „Głosu“ 816-2

**Sprzedawca**

w branży obuwianej, władający dobrze językiem polskim, nie żonaty, może się zgłosić do magazynu obuwia Jakóba Windmana, Łódź, Piotrkowska nr. 85. 774-2

**Potomkowie Otto Richtera poszukiwani!**

Otto Richter, urodzony 6 sierpnia 1838 r. w Kamińcu, pow. Ostrowo (Poznańskie), który przed prawie 60 laty wyemigrował do Król. Polskiego i podobno się tam ożenił i miał dzieci, których nazwiska i miejsce urodzenia są nieznane. Dzieci te lub ich potomkowie są spadkobiercami zmarłego tutaj w 1914 r. właściciela apteki Richarda Linke.

Osoby, mogące udowodnić potomstwo swoje po wspomnianym Otto Richtercie, proszone są o zawiadomienie mnie o tem.

**E. Scheidt,** naznac. przez sąd kurator spadkowy w Poznaniu, ul. Lazarska 2a.

**Ciągnięcie loterii dobroczynnej**

na rzecz Zakładów Naukowych

**T-wa Szkolnego „Talmud-Tora“ w Łodzi**

odbędzie się w kancelarii Zarządu w niedzielę, dnia 22-go czerwca r. b. o godz. 11-ej przed poł.

Sprawdzanie biletów i wrzucanie tyczeń do koła odbędzie się tegoż dnia od 10 do 11-ej rano. 761-1

Zarząd Łódzkiego Tow. Szkolnego „Talmud-Tora“.

**ZORZA**

jest to jedyna pasta-krem, która idealnie konserwuje skórę, nadając jej miękkość i połysk. — **Krajowa Wytwórnia Chemiczna J. GEYER,** Warszawa, Ogrodowa № 44. Tel. 238-00. 769-0

**Maszyny do pisania**

nowe i używane. Taśmy, kalki, stoliki do maszyn

**Warsztat reparacyjny.**

Nauka PISANIA na maszynach.

**A. CHASINS, Łódź, Wólczańska № 37.** (róg Benedykta). 858-6

Kupuje i sprzedaje maszyny wszelkich systemów.

**Nowy środek na porost włosów**

Na mocy udzielonego mi pozwolenia przez Warszawski Urząd Lekarski z dnia 10 września 1909 roku za № 5511 na rozpowszechnienie mojego wynalazku na porost włosów oraz swobodnego ogłaszania wydanego mi przez tenże Urząd Lekarski z dnia 15-go września 1910 roku, mam zaszczyt polecić mój wynalazek na porost włosów i przeciw ich wypadaniu i łupieżowi z bardzo dobrym rezultatem. Listy dziękczynne poświadczające rejalnie, dające rejokryje o skuteczności wynalazku, posiadam. Sposoba użycia udzielim osobiście.

**Marya Świątkowska.**

**Łódź, Średnia № 53, m. 8.** 154-3

**Do prania bluzek i robót ręcznych**

używają wszyscy **Strużki żółciowe** Żądać w oryginalnym opakowaniu we wszystkich składach apt. i aptekach. 499-3

**Tanio! Okazyjnie Tanio!**  
Do sprzedania 60 lawek sosnowych szkolnych, niemalowanych, oraz około 40 halsławek ogrodowych i pokojowych rozbiłanych, maszynowej konstrukcji. Oferty proszę składać pod literami **P. F. M. Skrzynka Pocztowa № 115.**

**Wypożyczalnia książek**

w 4-ech językach wraz z eleganckim urządzeniem zaraz do sprzedania.

**Łódź, Piotrkowska 98.** 702-2

**Lekarz-Dentysta Feliks Seidengart**

wznowił przyjęcia.

**Zawadzka № 10.**

Przyjmuje 10 — 1 i 3 — 6. 801-2

**Młoda panna**

powróciła z Moskwy

**poszukuje szycia**

po domach. Oferty do adm.

„Głosu“ sub. „P. W.“

**Lekcji**

w zakr. kursu szk. średn. lub kondycji **poszukuje** stud. Mosk. Uniw. Wólczańska 48, m. 89, Rozin. 807-3

**Lekarz-dentysta S. Rosenblatt**

**Andrzeja № 9.**

Leczy i usuwa zęby zupełnie bez bólu weding najnowszych metod. Zęby sztuczne bez podniebienia. Reparatje na poczekaniu. Ceny bardzo przystępne. 765-5

**Biuro Pośrednictwa Pracy**

przy Żydowskim Zrzeszeniu Akademików

Łódzian, Południowa 3

poleca bezinteresownie rutynow.

**studentów-nauczycieli.**

Biuro otwarte codz. od 6—7 w. prócz sobót. 795-4

**Do sprzedania duża kolekoja MOTYLI**

w czterech obrazach dowiedzieć się można ul. Juljusa № 30 m. 2

Do zakładu rysunkowego nadeszły świeże

**rysunki do robót**

i takowe poleca ZOFJA LAN-

DAU - GLOCER, Piotrkowska 114, m. 21. 481-3

**Dr. L. Prybulski**

Choroby skórne, weneryczne, moczopłciowe i nleomos piciowa.

Godz. przyjęcia od 9—2 i 4—9 w.

dla pań od 5—8.

**Zawadzka № 1, róg Piotrk.** 9313-151-1

**Dr. med. B. MINTZ**

b. lekarz uniw. kliniki akuseryjno-ginekologicznej prof. Jordana w Krakowie.

Akuszerja i chor. kobiece.

**Nowy Rynek 6.**

Przyjmuje od 9—11 i od 4—3pp. 570-15

**Poszukuje się 6000 palonej dachówki**

ewentualnie starej.

Oferty z ceną pod „U. Z.“ w admtn. „Głosu“ 602-9

Do sprzedania szafa sklepową, oszklona i nowa skrzynia o maki o trzech przedziałach.

ul. 3, m. 3. 506-3

# Casino

Od dziś, soboty, dn. 21 b. m. całkowita zmiana programu:

## UDZIAŁ CAŁEGO ZESPOŁU

### Tylko 3 dni! Tylko 3 dni!

PROGRAM № 2 m. in.

**Cz. Skonieczny** w charakterystycznym monologu Rujwida i Krogulca p. t. „**ABE LANDSZAFTER**“.

**H. Domański** jako „**BOLSZEVIK**“ A. Własta.

„**SPEKULANCI WIEJSCY**“ (aktualne kujawiaki Mira).  
Sketch wykon. **T. Wandycz** i **W. Ochrymowicz**.

**W. Lin** wyp. „**Pan Minister**“ A. Własta.

**M. i F. Bańkowscy** w „**Tańcu góralskim**“.

**S. Turońska** wyp. „**Pies**“ Olszewskiego.

**M. Sznarowska** odt. „**Róże Południa**“.

**Kunówna i Kociubińska** odt. „**Cowboy**“ i „**Moment Musical**“.

We wtorek całkowita zmiana programu.

Początek przedstawień codz. o 7 i 9.15.

Kasa zamawiań czynna codziennie od godz. 11 — 1 przed południem i od 5 popoł.

### Ogłoszenie.

Dyrekcja Towarzystwa Ubezpieczeń „Przeorność“ podaje do wiadomości publicznej, że polisa p. Brunona Georga Augusta Altruda Neumana za № 13123 z dnia 5 czerwca 1908 zaginęła. Dyrekcja nadto zawiadamia, że zgodnie z uwagą 2-a do § 1. ustawy Towarzystwa, zagubiona polisa uznana będzie za nieważną, jeżeli nie będzie przedstawiona Dyrekcji w ciągu 6 miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia i w tym wypadku, zamiast polisy № 13123, wydany zostanie dublikat. 628-3

### FABRYKA CHEMICZNA

Inż. Leski & Grosplik

w STRUDZE, kolej Marecka.  
Biuro: Warszawa, Bracka 18.

WYRABIA: Głęboką ołowianą chem. czystą, Minję ołowianą chem. czystą, a także produkty dla garbarni. 596-3

### Aparaty fotograficzne (używane)

wszelkich rozmiarów i systemów są do nabycia w Składzie przyborów fotograficznych Alfreda Pippel, ul. Nawrot 2. 668-4

### PIĘGI i PRYSZCZE!

Ściwa radykalnie  
tylko znany ze swej  
dobroci  
krem

„EROS”

Do nabycia w aptekach, składach  
aptecznych i perfumerjach.

Wystrzegaj się kramów z podobnymi nazwami.



### Ogłoszenia drobne.

**A. A. A. Uwaga!** Kupuję garderobę, futra, bieliznę, dywany, pianina, kwity lombardowe. Wólczańska 43, m. 6. Płatę najwyższe ceny. 225-15

**A. A. A. Do** sprzedania kompletne urządzenia sklepu towarów manufaktury oraz drzwi żelazne z ramą i maszyną do szycia. Główna 21. 650-5

**Al! Meble** różne wyprzedam. Łóżko, materace, szafy, bielizniarkę, otomane, kredens, stół, krzesła, umywalkę, salonowy garnitur mebli, kapy pluszowe, gramofon Piotrkowska 261 m. 4, front. 319-10

**Akuszerka** Nowakowska mieszka obecnie Dzielna № 34. 721-14

**Abiturjentka** Pabjanickiej Wyższej Szkoły Realnej przysparza do klas starszych wszystkich szkół średnich. Poszukuje na lato lekceji tu albo w „Helenówku“. Zgłoszenia przyjmuje kancelaria gimnazjum żeńskiego, Południowa 18, od 4 do 6 wiecz. 51-5

**Bilanse** ekspertyzy, zorganizowanie buchalterji i biurowość, również stała kontrola i prowadzenie ksiąg handlu i korespondencji, na godziny, zarówno w przedsiębiorstwach prywatnych jak i spółkach komandytowych, kooperatywach, kasach pożyczek - oszczęd. i t.p., oraz doprowadzenie do porządku zaniedbanych ksiąg uskuteczniła długoletni głow. buch. - koresp. Fow. Aka, arbiter i ekspert sądowy. Dyskretna absolutna odpowiedzialność. Referencje pierwszorzędną. Oferty sub. „Bankbuch“ w administracji „Głosu“. 967-6

**A. Łóżka,** materace, szafy, otomane, biurko, lustro, stół, krzesła, komoda, łóżeczko sprzedam tanio. Piotrkowska 223-3, I p., front. 622-6

**Ciechocinek.** Pensjonaty L. zurkowskiej, obok łazienek, dworki „Poraj“ i „Juljanówka“. Ceny przystępne. 70-12

**Do sprzedania** tanto solidne meble, 3 pokoje z kuchnią do odstepienia. Oferty „Głosu“ - „Meble“. 823-1

**Dyplomowana** freblanka z 7-10 klasowym wykształceniem i muzyką przyjmuje zapisy do kompletu. Średnia № 67, m. 1. Od godz. 4 do 6. 656-3

**Dnia** 19 b. m., jadąc pociągiem z Warszawy, zgubiono paszport, zawierający: 2 paszporty, wydane w Kaliszu, 1) na imię Henocha Warszawskiego; 2) Chaji Sury Warszawskiej, gazę i wate. Znalazca zechce zwrócić do Koźminek, pow. Kaliskiego. 790-1

**Do pracowni** sukien Zoji Wozniak potrzebne panny do szycia i dziewczyna do posług na przychodnią. Średnia № 20, lewa oficyna, parter. 674-2

**Dwa** pokoje z kuchnią i elektrycznością, 1-sze piętro, do wynajęcia. Al. Kościuszki 26. 724-3

**Dwie** sale małe, podwójne światła, w śródmieściu, odpowiednio dla każdej fabrykacji. Al. Kościuszki 26. 726-3

**Dla** studni pompa do wody szklanej do sprzedania. Al. Kościuszki 26. 726-3

**Do** wynajęcia od 1 lipca sklep, pokój i kuchnia, sklep i pokój, pokój z kuchnią, sklep pojedynczy. Wiadomość u stróża, ul. Rozwadowska 36, od 10-1. 734-3

**Dywany** dwa smyrnjskie i 1 perski z 15.000 mk. Kostium letni granatowy, oryginalny paryski, ostatnia oferta, za 1.200 mk. do sprzedania. Południowa 20, m. 15, od g. 3-5 pp. 722-3

**Farba** do wełny i bawełny w cenie Mk. 40.- za kilo do nabycia w składzie aptecznym A. Lipszyca, Zgierska 8. 772-6

**Inteligentna** rutynowana freblanka poszukuje kondycji na wyjazd na wieś ewentualnie obejmie komplet lub spacer z dzieckiem. Wiadomość: Kilińskiego № 50, n. pp. Kantor, między 3-5 pp. 796-1

**Inteligentna** maszynistka potrzebna na prowincję. Oferty składać w „Głosie“ pod „Brzeziny“ 736-3

**Jeden** lub dwa pięknie umeblowane pokoje tanio do wynajęcia. Piotrkowska 145, m. 34. 822-1

**Jeden** ewentualnie dwa pokoje frontowe, na 2 piętrze, w śródmieściu, może być umeblowane, zaraz do wynajęcia. Oferty w „Głosie“ pod „L.L.“ 803-3

**Kapelusze** męskie, dziecięce, obojwi, firanki, obrusy, ręczniki, spodnie poleca Sklep Komlosy Feliksa Potza, Sienkiewicza 35. 295-2

**Kompletna** sypialnia mahoniowa z stołecem, białe i jasne dębowe do sprzedania. Piotrkowska 17. Wiadomość w hotelu. 418-6

**Maszynistki** umiejscowiające dobrze pisać na maszynie i znającej języki: polski i francuski poszukuje 1 pułk taników. Zgłaszać się do sztabu pułku Pasz Majera 2, od 10-11 g. 727-9

**Meble** salonowe są do sprzedania. Sw. Anny № 19-7. 746-8

**Poszukuję** zajęcia jako bufetowa w zakładzie rzeźnickim. Wład. język. polskim i niemieckim. Oferty w „Głosie“ pod „O. W.“ 567-3

**Pokój** umeblowany z oświetleniem elektrycznym do wynajęcia. Wiadom. Piotrkowska 69. Sklep Mirtenbauma. 589-2

**Psa** (dobermana) tresowanego sprzedam. Andrzeja № 37. Wiadomość u stróża od 10-4 pp. 790-3

**Pokoje** do wynajęcia na wsi w murywanym dworze, ogród, las, woda. Szosa obok. Wygodna komunikacja z Łodzią codziennie. Wiadomość: Nowy Rynek 9, Pieczyński. 618-3

**Fortepian** do sprzedania. Obejrzeć można: Kościuszki 39, od 10-12 przed poł. Blizsze informacje: Grand Hotel № 27, od g. 2-3. 659-3

**Lód** do sprzedania na pudy i wozy. Przejazd № 75. 714-3

**Pensjonat** Berlinerowej na Winiślowej Górze, willa Wildemana - otwarty. Przyjmuje zgłoszenia na miejscu. Młodzież ustępstwo. 824-2

**Pokój** słoneczny z balkonem, meblami, usługą, elektrycznością do wynajęcia zaraz. Pańska 42, m. 4. 851-1

**Pensjonat** w „Helenówku“. Komunikacja tramwajem zgierskim. Blizsze informacje w cukierni p. Białkina, ul. Cegielniana 31, od 6-8. 810-3

**Potrzebny** nauczyciel tureckiego lub arabskiego języka. Sienkiewicza 62, pokój 9. 798-1

**Pokój** duży umeblowany, z gazowym oświetleniem, od 1-go lipca 1919 r. do wynajęcia. Wiadomość: ul. Piotrkowska 84, m. 11. 812-3

**Proscje** do 1, 2 i 3 kl. gimnazjum zapewnią uczeniom i uchenicom korepetycje letnie pod kierunkiem solidnego pedagoga. Zapis od 10-12 w poł. Zawadzka № 29, m. 3. 664-4

**Potrzebny** zarządcy do restauracji. Widzewska 82, m. 6. 655-3

**Pokój** umeblowany z gazowym oświetleniem, może być i z pociecia do wynajęcia, Piotrkowska 112 m. 6. 782-3

**Sklep** spożywczo-kolonjalny jest zaraz do sprzedania z powodu poboru, w śródmieściu, z elektryczn. i mieszkaniem. Zielona 15. 588-8

**Student,** znający jez.: niemiecki, oki, angielski i francuski, poszukuje lekceji. Wiadomość w Biurze Reklam i film „Merkur“ Łódź, Piotrkowska 82. 720-3

**Restauracja** do sprzedania. Bar „Wrzos“, Piotrkowska 100, róg Przejazd. 818-3

**Uczenica** kl. VI-ej poszukuje posady na przychodnię do zajęcia się dziećmi. Łaskawe oferty do „Głosu Polsk.“ pod „R. G.“ 819-6

**Zgubiono** paszport niemiecki, nr 200068-9 na imię Abrahama Józefa Fogla i różne papiery. Łaskawy znalazca zechce zwrócić na ul. Rokietnicką № 15.

**Zgubiono** paszport niemiecki, wydany w Łodzi, na imię Marcia Rosenberga. 716-3

**Zgubiono** paszport niemiecki, wydany w Łodzi, na imię Fajwia Abzatta. 716-3

**Zgubiono** paszport niemiecki, wydany w Łodzi, na imię Bruchy Szarakowskiej. 717-2

**Zaraz** do sprzedania pokoje: sypialny, jadalny i kuchnia z kompletnym urządzeniem. Lipowa 57, m. 12, III piętro. 707-3

**Zgubiono** paszport niemiecki, wydany w Łodzi, na imię Hersza Sybilskiego. 708-3

**Zgubiono** polski paszport tymczasowy, wydany w Łodzi, na imię Antoniego Kwaśniewskiego. 663-3

**Zgubiono** portfel skórzany, zawierający: 2 paszporty na imię Artura Szmidta, Romana Szczepaniaka, oraz różne dokumenty. Oddać można: Widzewska 140, za wynagrodzeniem. 664-3

**Zgubiono** paszport, wydany w Łodzi, na imię Fell Kem. 728-3

**Zgubiono** paszport niemiecki, wydany w Łodzi na imię Abrahama Łaskiego. 669-3

**Zgubiono** paszport polski, wydany w Bernie na imię Michała Poznańskiego. 676-3

**Zgubiono** paszport niemiecki, wydany w Łodzi na imię Mojżesza Pajkowsa. 680-3

**Zgubiono** paszport niemiecki, wydany w Łodzi, na imię Jonasza Iserowskiego, za № 90676-4. 703-3

**Zgubiono** legitymację chlebową, wydaną za № 5806, na imię Jana Józefowicza. 776-1

**Zgubiono** paszport niemiecki, wydany w Łodzi, na imię Icka Biloera. 813-3

**Zgubiono** paszport niemiecki, wydany w Łodzi, na imię Henryka Kronmanna. 3

**Zgubiono** legitymację chlebową, wydaną na 8 osób, Andrzeja 43. 787-3

**10.000** pudełek do pasty obuwowej do sprzedania. Można tysiącami, 380 mk. tysiąc. Karola № 26, m. 24. 787-3

**Zgubiono** paszport niemiecki, wydany w Łodzi, na imię Rosy Kaplan. 784-3

**Zgubiono** paszport, wydany w Łodzi, na imię Abrahama Flauma. 768-3

**Zgubiono** paszport niemiecki, wydany w Łodzi, na imię Estery Kahan. 773-1

**Zgubiono** paszport, wydany w Łodzi, na imię Artura Waldmana. 788-1

**Zapinał** paszport niemiecki i polski, wydany w Łodzi na imię Wilhelma Krystala. 763-2

**Zgubiono** kartę węglową, wyd. na imię Suchera Bera Hermana. 815-1

**Zgubiono** legitymację chlebową na imię Calela Wineygstera na 4 osoby. 817-1

**Zgubiono** legitymację chlebową, wydaną na imię Euzebjusza Olszowskiego, na 5 osób. 779-1

**Zgubiono** kartę węglową, wydaną za № 61653, na imię Hirsza Lelzer Zittera. 623-1

**Zgubiono** kartę węglową, wydaną na imię Jana Józefowicza. 776-1

**Zgubiono** kartę węglową, wydaną na imię Mendla Kahana. 777-1

**Zgubiono** paszport niemiecki, wydany w Łodzi, na imię Moszka Dawidowicza. 797-3

**Zgubiono** paszport, wyd. przez Prezydium Policji Państwowej w Łodzi, na imię Wolfa Dresslera. 809-3

**Zgubiono** paszport niemiecki, wydany w Łodzi, na imię Icka Biloera. 813-3

**Zgubiono** paszport, wydany w Łodzi, na imię Estery Kliger. 798-3

**Zgubiono** legitymację chlebową, wydaną na imię Emilji Lebelt, na 7 osób. 792-1

**Zgubiono** legitymację chlebową, wydaną na imię Jakiera Rawskiego, na 4 osoby. 794-1

**Zgubiono** paszport niemiecki, wydany w Łodzi, na imię Mindy Kohn. 853-3

**Zgubiono** paszport niemiecki, wydany przez Niem. Prezyd. Policji w Łodzi na imię Henryka Kronmanna. 3

**Zgubiono** paszport niemiecki, wydany w Łodzi, na imię Jakóba Pajansa. 361-3

**Zgubiono** paszport, wyd. w Łodzi na imię Moszka Adlera. 385-3

**Zgubiono** paszport niemiecki, wydany Łasku, gubern. Piotrkowskiej, na imię Łaji Piety. 567-2

**Zgubiono** paszport niemiecki, wydany w Łodzi, na imię Józefy Czerwiak. 715-3